

Artios Bijbelstudie

Age Romkes

Het teken van de bruiloft Johannes 2:1-11

INHOUD

Stille tijd	2
Alles op zijn tijd	2
Een nieuwe bestemming	3
Lest best	4
Geen loze woorden	5
Kringstudie 2	6
Verkenning van de tekst	6
Context	6
Thematiek	6
Korte uitleg	6
Boodschap en actualiteit	7
Aanwijzingen voor de kringleider	7
Ijsbreker	7
Inleiding	8
Kringgesprek	8
Afsluiting	8
Werkvellen voor de kringstudie	8
De bruiloft te Kana	9

Stille tijd

tussen kringstudie 1 en 2

- 1 *Op de derde dag was er een bruiloft in Kana, in Galilea. De moeder van Jezus was er, en ook Jezus en zijn leerlingen waren op de bruiloft uitgenodigd. Toen de wijn bijna op was, zei de moeder van Jezus tegen hem: 'Ze hebben geen wijn meer.'*
'Wat wilt u van me?' zei Jezus. 'Mijn tijd is nog niet gekomen.'
(Johannes 2:1-4)

Alles op zijn tijd

Paul Wolfowitz moest net voor de zomer opstappen bij de Wereldbank omdat hij zijn vriendin, die daar ook werkte, had bevoorreed. Het is altijd lastig als werk en privé door elkaar gaan lopen. Iets dergelijks dreigt ook te gebeuren tijdens de bruiloft te Kana. De wijn is op en moeder Maria zou wel willen dat haar zoon Jezus te hulp zou schieten. Maar Jezus is met ander werk bezig, het werk van zijn Vader. En Hij neemt afstand van zijn moeder: "Mevrouw¹, wat wilt u van me?" Respectvol², maar gedecideerd. Wat Jezus gaat doen, doet Hij niet op aanwijzen van zijn moeder. Hij is bezig met zijn eigen werk, op zijn eigen tijd.

Toch is het geen botte afwijzing. Uiteindelijk pakt Hij de hint van zijn moeder op. Er komt wijn voor de bruiloft. Jezus neemt de nood van deze mensen toch in zijn plannen op. Hij werkt aan een hoger doel en dat gaat voor, maar onderweg vindt Hij niettemin gelegenheid om aan het onuitgesproken verzoek van zijn moeder te voldoen.

a) Wijn tekort

- o De wijn is in de Bijbel symbool van de feestvreugde die God geeft. Hij geeft de 'wijn, die het hart des mensen verheugt' Psalm 104:15. Nu en in de toekomst, in het Koninkrijk. De wijn verwijst ook naar het komende heil (Jesaja 25:6), waar we nu al in mogen delen, maar waarin we ook vaak een tekort ervaren. De vreugde van God, het heil dat Hij geeft, soms lijkt het bijna op. Hoe ervaar jij dat?
- o Overdenk in het gebed ons gebrek aan 'wijn', aan heil, aan vreugde in God.

b) 'Mevrouw'

- o Jezus is niet op afroep beschikbaar. Niet voor zijn moeder Maria en niet voor ons. Daar kun je het wel eens moeilijk mee hebben. Waar is Hij als je Hem nodig hebt? Dan komt het aan op vertrouwen. Want al schept Hij afstand, Hij wijst niet af.
- o Dank Jezus dat Hij zijn werk doet op zijn eigen manier, dat Hij het heilsplan van de Vader uitvoert voor ons. Spreek je vertrouwen uit in Hem. Zijn weg is de beste.

c) Jezus' uur

- o Jezus' tijd, zijn uur, het hoogtepunt van zijn missie, blijkt gerealiseerd te worden aan het kruis (Johannes 7:30; 8:20; 12:23-28; 13:1; 17:1). Daar toont Hij ons zijn heerlijkheid, "een heerlijkheid als van de eniggeborene van de Vader, vol van genade en waarheid." (1:14). Daar laat Hij zien hoe ver God wil gaan in zijn liefde voor ons.
- o Dank Jezus dat Hij dit werk wilde volbrengen, dat Hij zijn leven wilde geven om door de dood heen het eeuwige leven voor ons te ontsluiten.

2

*Daarop sprak zijn moeder de bedienden aan:
'Doe maar wat hij jullie zegt, wat het ook is.'*
Nu stonden daar voor het Joodse reinigingsritueel zes stenen watervaten,

¹ Om onduidelijke redenen laat de Nieuwe Bijbelvertaling het woord 'vrouwe/ mevrouw' weg.

² Zie Johannes 19:26v.

*elk met een inhoud van twee à drie metrete.
Jezus zei tegen de bedienden: 'Vul de vaten met water.' Ze vulden ze tot de rand.
Toen zei hij: 'Schep er nu wat uit, en breng dat naar de ceremoniemeester.'
Dat deden ze.
(Johannes 2:5-8)*

Een nieuwe bestemming

Soms wordt er een bestemmingsplan gewijzigd en verandert de functie van een stuk grond of een gebouw; een weiland wordt natuurgebied of een bedrijfspand wordt een woonhuis. Bij de bruiloft te Kana krijgen de watervaten een nieuwe bestemming. Als de wijn bijna op was, zullen er vast ook wel lege wijnzakken of kruiken geweest zijn. Maar Jezus doet geen nieuwe wijn in oude zakken. Hij laat zijn oog vallen op de stenen watervaten die bij de deur stonden om de gasten de voeten te kunnen wassen. Want zo hoorde het volgens het reinigingsritueel van de Joden. Die vaten krijgen een andere functie: ze zijn bestemd voor de wijn van het Koninkrijk. Want nu is het zover. De tijd van voorbereiding is voorbij. Het water van de reiniging wordt vervangen door de wijn van het feest. De heilstijd is aangebroken.

De genade van het oude verbond, wordt overboden door die van het nieuwe verbond. "Immers uit zijn volheid hebben wij allen ontvangen zelfs genade op genade; want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid zijn door Jezus Christus gekomen" (1:16v.). De wet van Mozes moest het volk verbinden aan de God van het verbond, in afwachting van de vervulling van de beloften. In de komst en het werk van Jezus Christus worden al Gods beloften vervuld (Matteüs 5:17; Kolossenzen 2:8-10).

a) Laat het bad maar vol lopen

- Als de wijn op is, verwacht je niet dat iemand zegt: "Laat het bad maar vol lopen." Het optreden van de Here Jezus is totaal onverwacht. Toch wordt er gedaan wat hij zegt. Daar had Maria voor gezorgd. 'Ook al vind je het misschien vreemd wat Hij zegt... gewoon doen!' Zij had haar hoop op haar Zoon gevestigd.
- "Here Jezus, leer mij gehoorzamen, ook als ik U niet begrijp."

b) Vertrouwde rituelen

- Het oude vertrouwde ritueel van de reiniging wordt buiten werking gesteld. Het is tijd voor iets nieuws, voor de wijn van het Koninkrijk. Maar nieuwe dingen worden niet altijd op prijs gesteld (Lukas 5:39). Alle verandering is geen verbetering, zeggen we. En dat is natuurlijk ook zo. Maar Gods plan gaat door en dan kunnen we niet altijd meer met het oude toe.
- Bid om een zuiver onderscheidingsvermogen om te bepalen welke veranderingen goed en nodig zijn en welke niet, in je eigen leven en in je gemeente.

c) Water scheppen, wijn drinken

- Het moet een heel gesjouw geweest zijn, zo'n 600 liter³ water moest er gehaald worden, want de vaten moesten vol. Daarna moesten de bedienden het 'water' door de ceremoniemeester laten keuren. Dat lijkt een zinloze bezigheid. Het is een les in geloof. Als ze doen wat Jezus zegt, blijkt het ineens te gaan om wijn van prima kwaliteit. En is dat niet typerend voor het werk van God? Hij laat ons water scheppen, maar wijn drinken. Ook al denken we soms dat we niets wezenlijks kunnen doen, als God het opneemt, leidt het tot onverwachte resultaten.
- "Here Jezus, in mijn onmacht kan ik maar kleine dingen doen, waar ik soms maar moeilijk het belang van kan inzien. Wilt U er iets moois van maken? U kunt dat."

---

³ Een metreet is ongeveer 40 liter. Elk van de zes vaten kon dus zo'n 100 liter bevatten.

3

*En toen de ceremoniemeester het water dat wijn geworden was, proefde
– hij wist niet waar die vandaan kwam,
maar de bedienden die het water geschept hadden wisten het wel –
riep hij de bruidegom en zei tegen hem: 'Iedereen zet zijn gasten eerst de goede
wijn voor en als ze dronken zijn de minder goede.
Maar u hebt de beste wijn tot nu bewaard!'
(Johannes 2:9-10)*

Lest best

'Wie de naam heeft van vroeg op te staan, kan er op slapen gaan.' De eerste indruk is vaak bepalend. Als je je naam een keer gevestigd hebt, dan hoef je je daarna niet meer zo druk te maken. Als je bekendheid verworven hebt als een geniale voetballer, dan word je nog vereerd als je de bal met je hand in het doel slaat, al kan een kind van zes je vertellen dat dit niet mag.

De ceremoniemeester weet hoe belangrijk die eerste indruk is. Iedereen zet eerst de beste wijn voor. Daarmee wordt de toon gezet. Daarna kan het wel wat minder. Als er flink gedronken is, let men er niet meer zo op. Maar deze keer is het anders. Deze bruidegom heeft blijkbaar de beste wijn voor het laatst bewaard.

Want zo werkt het bij God. Hij is er niet op uit om hoog in te zetten om daarmee te imponeren, zodat het daarna wel een tandje minder kan. Bij Hem wordt het alleen maar beter. De beloften van God zijn als goede wijn. Het wachten komt de kwaliteit alleen maar ten goede. En aan het eind zeggen we vol verbazing: "U hebt de beste wijn tot nu bewaard!"

a) Terloops

- Je zou kunnen denken dat deze geschiedenis gaat over het wonder dat Jezus water in wijn veranderde. Maar dat noemt Johannes maar terloops, in een tussenzin. Het gaat niet om het mirakel, maar om de betekenis ervan (6:26).
- "Here Jezus, open onze ogen zodat we niet bij de tekenen blijven staan, maar de boodschap ervan zullen begrijpen. Ook van de wonderen die U nog steeds doet in onze tijd."

b) Meetbare kwaliteit

- In Johannes 2 is geen sprake van massahysterie of autosuggestie. De ceremoniemeester heeft geen flauw idee dat er iets bijzonders aan de hand is. Hij constateert gewoon dat hij prima wijn proeft. Wie vasthoudt aan het heil dat God geeft, laat zich geen knollen voor citroenen verkopen. Hij hoeft zich niets op de mouw te laten spelden. Wat God geeft is meetbaar van goede kwaliteit. Wat tegen zijn plan en zijn wil ingaat is duidelijk troep. Elke onbevooroordeelde 'proever' zal dat beamen.
- "Iedere gave, die goed, en elk geschenk, dat volmaakt is, daalt van boven neer, van de Vader der lichten, bij wie geen verandering is of zweem van ommekeer." (Jakobus 1:17). Dank God voor al zijn goede gaven.

c) Het beste voor het laatst

- Als de Knecht des Heren klaagt in Jesaja 49:4 "Tevergeefs heb ik mij afgemat, voor niets en vruchteloos mijn kracht verbruikt", dan is Gods reactie: "Het is te gering, dat gij Mij tot een knecht zoudt zijn om de stammen van Jakob weder op te richten en de bewaarden van Israël terug te brengen; Ik stel u tot een licht der volken, opdat mijn heil reike tot het einde der aarde" (vers 6). God gaat niet mee in het gevoel dat het allemaal toch niet helpt en Hij bindt niet in. Als het kwaad lijkt te winnen, stelt God zijn doelen niet bij naar beneden, maar naar boven. Hij overbiedt het kwade met het goede. Bij God kunnen we er alleen maar op vooruit gaan. Het beste komt nog.
- Bid om vertrouwen in de kracht van Gods alles overwinnende liefde.

Geen loze woorden

De leerlingen lijken weinig nodig te hebben om tot geloof te komen. Eén wonderteken en ze zijn overtuigd. Maar zo is het natuurlijk niet. Johannes de Doper had Jezus al aangewezen als de zoon van God (1:34) en een paar van zijn volgelingen waren in de leer bij Jezus gegaan (1:37). Van daaruit breidde de kring van discipelen zich uit (1:38ev) en opnieuw klonk de belijdenis: "Gij zijt de Zoon van God, Gij zijt de Koning van Israël!" (1:50). Dat geloof was er dus al. Maar het wordt nu bevestigd door een wonderteken, om te laten zien dat wat hun verteld was geen loze woorden zijn. En zo is het nog steeds. Bij zijn afscheid zei de Here Jezus: " Gaat heen in de gehele wereld, verkondigt het evangelie aan de ganse schepping. [...] Als tekenen zullen deze dingen de gelovigen volgen: in mijn naam zullen zij boze geesten uitdrijven, in nieuwe tongen zullen zij spreken, slangen zullen zij opnemen, en zelfs indien zij iets dodelijks drinken, zal het hun geen schade doen; op zieken zullen zij de handen leggen en zij zullen genezen worden." (Markus 16:15-18). De tekenen volgen op de verkondiging. Want we geloven niet in wonderen, maar in Gods Woord. Een wonder is een bemoediging voor onderweg. We hebben de vervulling van al Gods beloften nog niet gezien, maar we hoeven niet te gaan twijfelen. God spreekt geen loze woorden.

a) Het eerste wonderteken

- Het teken van de wijn opent de rij bij Johannes. Het is geen 'los' wonder, maar het laat zien waar het Jezus om begonnen is: het aanbreken van de heilstijd (in Openbaring 19:7 de bruiloft van het Lam genoemd). En om dit te onderstrepen zou de Here Jezus nog een tweede teken doen in Galilea (4:54). Want de Schrift zegt: "Indien zij u niet geloven en geen acht geven op wat het eerste teken te zeggen heeft, dan zullen zij geloven wat het tweede teken te zeggen heeft." (Exodus 4:8).
- Dank God dat Hij keer op keer bevestigt dat wij op Hem aankunnen.

b) Jezus' grootheid

- Jezus' grootheid bestaat hierin dat Hij de enige Zoon van de Vader is, vol van goedheid en waarheid (1:14). Dat toont Hij in de geschiedenis van de bruiloft te Kana. Wat we van God mogen verwachten, kwam Jezus brengen (1:17). Hij doet het werk van zijn Vader (5:19). Als Gods beloften zijn in Hem ja en amen (2 Korintiërs 1:20).
- Overdenk in het gebed hoe al Gods beloften vervuld worden in de komst en het werk van Jezus Christus en dank Hem daarvoor.

c) Zijn leerlingen geloofden

- De leerlingen hebben niet alleen een wonder gezien, maar ze hebben het teken begrepen. En ze geloofden. En wij?
- Spreek in je gebed je vertrouwen uit in Jezus Christus, de enige Zoon van de Vader.

Johannes 2:1-11

Verkenning van de tekst

Context

Over de aanloop, de prediking van Johannes de Doper en de eerste leerlingen, is bij dag vier al een en ander gezegd.

'De bruiloft te Kana' is het eerste wonderteken van de zeven die Johannes in de hoofdstukken 2-12 beschrijft. In deze tekenen openbaart Jezus Wie Hij is en laat Hij zien dat het waar is wat Hij zegt.

Thematiek

Het thema is: Jezus onderstreept het aanbreken van de heilstijd (het Messiaanse Rijk) door watervaten die bestemd zijn voor het reinigingsritueel van de Joden te gebruiken om de beste wijn (die in het OT beloofd is) te schenken. De bruiloft te Kana wordt zo een verwijzing naar de 'bruiloft van het Lam'.

Korte uitleg

De eerste indruk van dit verhaal is bedrieglijk. Het lijkt te gaan over een bruiloftsfeest dat in een anticlimax dreigt te eindigen omdat de wijn opraaft. Met Jezus als redder in de nood: Hij zorgt voor wijn en het feest kan weer verdergaan.

Maar bij nadere beschouwing wordt er helemaal niet zoveel gezegd over de bruiloft en al helemaal niet over het bruidspaar. Zelfs het wonder van het water dat in wijn verandert, wordt slechts terloops, in een tussenzin genoemd.

Waar moeten we dan wel aan denken? Johannes geeft een heleboel hints om de lezer in de juiste richting te sturen:

➤ *Op de derde dag*

Deze uitdrukking komt alleen in het Oude Testament al 25 keer voor. Vaak is de derde dag een cruciale dag, een dag van ontmoeting met God een dag waarop de beslissende wending plaatsvindt.

➤ *De zevende (scheppings-)dag*

Het begin van Johannes herinnert aan het scheppingsverhaal ('in den beginne'). En net als in Genesis 1 worden vervolgens de dagen afgeteld (zie vers 1:29, 35, 44). Als we in 1:1 met de eerste dag te maken hebben, lezen we in vers 29 dus over de tweede, in vers 35 over de derde en in vers 44 over de vierde dag. De bruiloft te Kana speelt zich vervolgens af 'op de derde dag' daarna. Dat is dus in de totale reeks de zevende dag. De zevende dag is de dag van de sabbatsrust na de schepping (10 geboden), die ook model staat voor de eeuwige rust in het Koninkrijk van God. Denk bijvoorbeeld aan Hebreëën 4.

➤ *Een bruiloftsfeest*

Bij Johannes is de bruiloft bij uitstek een beeld voor het Koninkrijk van God, waarbij Jezus Zelf (Joh. 3:29), het Lam (Openb. 19:7, 9) de bruidegom is en de gemeente de bruid.

Dit beeld wordt overigens in het hele Nieuwe Testament gebruikt.

In het Oude Testament is niet zozeer specifiek de bruiloft, maar wel het feest een aanduiding van de komende heilstijd (bijv. Jes. 25:6-9). Ook wordt het verbond van God met zijn volk vaak als een huwelijk voorgesteld en wordt Israël wel Gods bruid genoemd. In het bijbelboek Hosea speelt dit een grote rol.

➤ *Jezus' uur*

Jezus komt pas in actie als zijn 'uur' gekomen is. Zijn 'uur' is bij Johannes: het moment waarop Hij Zich als Messias openbaart, waarop Hij zijn messiaanse taak vervult, in het bijzonder in zijn dood en opstanding. Zijn uur is het moment van zijn 'verheerlijking', die

overigens ook zijn sterven omvat. Zie bijvoorbeeld 7:30; 8:20; 12:27; en vooral 12:23; 13:1 en 17:1.

➤ *Zes stenen watervaten*

Zes is het getal van de (onvolmaakte) mens; de mens is op de zesde dag geschapen. Volgens de rabbijnen bestond de wereldgeschiedenis uit 7 perioden; 6 tijdperken voorafgaand aan de tijd van de Messias; het 7e is het messiaanse Rijk. Zes is dus ook een getal van voorbereiding. De Farizeeën geloofden dat er een tijd van voorbereiding, boetedoening en reiniging nodig was voordat de Messias kon komen. Daar was de inachtneming van 'het reinigingsgebruik der Joden' (2:6) op gericht. Aan die tijd van voorbereiding is nu een eind gekomen; de vaten krijgen een andere functie. Het reinigingswater van de voorbereiding wordt vervangen door, veranderd in de vreugdewijn van het feest.

➤ *Teken – heerlijkheid - geloof*

Op deze trits loopt de geschiedenis uit. Of in de Nieuwe Bijbelvertaling: wonderteken – grootheid – geloof. Daar gaat het om: Jezus laat in dit teken zien Wie Hij is, de enige Zoon van de Vader, die het werk van zijn Vader komt doen. Wie in God gelooft, zal dit toestemmen en ook in de Zoon geloven (1 Johannes 2:23).

Boodschap en actualiteit

Dat is de (hoofd-)boodschap van dit gedeelte (zie boven). Die boodschap is in verschillende opzichten nog steeds (of opnieuw) uiterst actueel. De positie van de Here Jezus staat onder druk. Er is in kerkelijk Nederland een tendens gaande om het christelijk geloof als een variant van het monotheïsme te zien, vergelijkbaar met Jodendom en Islam. En dat is zeker waar (wat het monotheïsme betreft). Maar het kan er toe leiden dat men deze drie godsdiensten als onderling uitwisselbaar gaat zien. Denk aan moslims als vertegenwoordigers van christelijke politieke partijen, of als leden van besturen van christelijke scholen. 'We geloven allemaal in dezelfde God' is dan het credo. Maar de prijs die wordt betaald is het opgeven van de unieke positie van de Here Jezus als de enige Zoon van de Vader.

De boodschap is ook actueel wat betreft de positie die wonderen in ons geloof innemen. Gaan mensen geloven als er wonderen gebeuren? Gebeuren er vandaag de dag nog wonderen? Hoe moeten we daar tegenover staan?

Tot slot is dit gedeelte relevant voor ons omdat het claimt dat Jezus de heilstijd is komen brengen. Daar lijken we soms weinig van te zien. En inderdaad: het beste komt nog. Maar toch is Gods Koninkrijk al bij ons (Lukas 17:20v). Het is niet alleen maar toekomstmuziek.

Aanwijzingen voor de kringleider

IJsbreker

Begin eens niet met koffie maar met (voor wie dat wil) een goed glas witte wijn. Als er gevraagd wordt naar het waarom, kun je verklappen dat het 'feest' is aangebroken en dat de bijbelstudie gaat over de bruiloft te Kana.

Er is dan vast wel iemand die zegt dat je dan rode wijn had moeten nemen, omdat de wijn verwijst naar het bloed van Christus. Maar dat staat nog te bezien. Misschien was het echt wel witte wijn (zie hier onder) en verwijst de wijn hier helemaal niet naar het bloed van Christus maar naar iets anders. Dat moet dan maar uit de bijbelstudie blijken. Bij de ijsbreker kun je wel de argumenten noemen waarom de wijn wit was, zonder hier overigens een breekpunt van te maken. Het is niet belangrijk. Het gaat er om dat de kringleden gemotiveerd worden om goed te lezen en de boodschap uit de tekst te halen, in plaats van een en ander te snel vanuit bepaalde voorkennis in te vullen.

De vraag waar de wijn naar verwijst, mag bij de ijsbreker nog niet beantwoord worden. Dat moet blijken uit de bijbelstudie.

Witte wijn?

Het zou heel goed kunnen gaan om witte wijn, want er is in vers 9 sprake van 'de bedienden, die het water geschept hadden'. Dat het inmiddels wijn geworden is, wordt pas ontdekt als de ceremoniemeester ervan proeft. Je zou zeggen dat het bij rode wijn wel eerder gesignaleerd was.

Maar nogmaals: maak er geen groot discussiepunt van. Het gaat er maar om dat de kringleden even aan het denken gezet worden.

En zoals uit de uitleg al wel gebleken is, gaat het meer om de feestwijn (het aanbreken van de heilstijd) dan om een verwijzing naar het verzoenend bloed van de Here Jezus (al hebben die twee natuurlijk wel weer alles met elkaar te maken).

Inleiding

Vertel iets over de aanloop naar deze geschiedenis en over de zeven tekenen bij Johannes (zie boven). Lees het gedeelte en zeg er bij dat de eerste indruk bedrieglijk zou kunnen zijn. Leg uit dat je de kringstudie wilt beginnen met een rondje om uit te wisselen hoe men tegen dit gedeelte aankeek voordat men aan de gedeelten van de stille tijd begon; en dat je daarna samen in de tekst wilt duiken op zoek naar aanwijzingen die Johannes geeft met betrekking tot de bedoeling, de boodschap van dit verhaal.

Kringgesprek

Zoals gezegd: begin met een inventarisatie van vroegere indrukken.

Vermoedelijk komen er zaken boven als:

- Het gaat er om dat je Jezus op je bruiloft uitnodigt (10 tegen 1 dat iemand heeft meegemaakt dat Johannes 2:2 als trouwtekst gebruikt werd).
- Jezus helpt het bruidspaar dat wijn tekort heeft (boodschap: Jezus is er voor je als je Hem nodig hebt).
- Jezus kan wonderen doen; Hij verandert water in wijn (boodschap: Hij kan vandaag nog wonderen doen).

Vraag waar het bruidspaar voorkomt in de tekst en waar er over het wonder verteld wordt, en men zal ontdekken dat beide marginaal aan bod komen.

Vervolgens kun je op zoek gaan naar aanwijzingen naar de echte betekenis. Denk daarbij aan de hints die bij de **korte uitleg** genoemd zijn.

Afsluiting

Laat nogmaals een glas wijn rondgaan en laat iedereen (die dat wil) een slok nemen en kort vertellen wat hem of haar bij de bijbelstudie het meest heeft aangesproken.

Werkvellen voor de kringstudie

Eventueel kun je het werkvel gebruiken om eerste indrukken op te laten schrijven.

De bruiloft te Kana

